

Onderwerp **Aanbiedingsbrief verkenning wildopvang**

Dossiernummer	K47304
Documentnummer	2023-056003
Datum GS	30-05-2023
Behandelaar	L. Zwart
Telefoonnummer	050-316 4881 / 06 2704 8975

Geachte statenleden,

Aanleiding

Naar aanleiding van het verschijnen van de zienswijze "Dilemma's in de wildopvang" (juli 2022) van de Raad voor Dieraangelegenheden (RDA) en vragen die in uw Staten zijn gesteld over de financiële positie van wildopvangcentra (WOC) informeren we u middels deze brief over de huidige stand van zaken in de Groningse wildopvang. We hebben daartoe een rondgang gemaakt langs wildopvangcentra in de provincie.

Rol PS

Het beleid ten aanzien van wildopvang is vastgelegd in de beleidsnotitie Fauna en Flora, die in 2018 door uw Staten is vastgesteld. Dit beleid is hoofdzakelijk gebaseerd op het principe van zelfredzaamheid van in het wild levende dieren. Voor incidentele gevallen wordt subsidie verleend. Op dit moment worden wildopvangcentra niet structureel ondersteund.

Nadere toelichting

Het thema wildopvang staat volop in de belangstelling na de publicatie van de zienswijze van de RDA, "Dilemma's in de wildopvang" (juli 2022) die op verzoek van het ministerie van LNV is opgesteld. Daarnaast is er zorg over uitbraken van vogelgriep onder wilde vogelsoorten wat zorgt voor veel slachtoffers en hoge kosten bij dieropvangcentra. Los daarvan is er een toename in het aantal opgevangen dieren. Om die redenen is besloten tot het maken van een inventarisatieronde langs de diverse soorten wildopvang in de regio. Het doel van de rondgang is om op te halen waar de verschillende organisaties financieel en qua regelgeving tegenaan lopen.

Wildopvang in Groningen

Groningen heeft vijf wildopvangcentra waarvan er één dit jaar gaat stoppen. Twee houden zich specifiek bezig met de opvang van vleermuizen. De overige centra vangen alle soorten wilde dieren op waarbij (water)vogels bij beide de hoofdmoot zijn.

Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen is ook gesproken met Dierenambulance Groningen, de Dierenbescherming en een dierentehuis in Stadskanaal, omdat zij in sommige gevallen ook wilde dieren (tijdelijk) opvangen. Ook is er met een WOC buiten Groningen dat als voorbeeld geldt van een goed functionerend en succesvol centrum (de Fûgelhelling in Ureterp).

Uitkomsten inventarisatie

Het algemene beeld is dat de wildopvangcentra het in deze tijden niet gemakkelijk hebben. Door een combinatie van factoren die ongelukkigerwijs samenvallen zijn ze in de problemen gekomen. Een overzicht van de knelpunten die de wildopvangcentra benoemen:

1. De uitbraken van corona in de afgelopen jaren: geen bezoek mogelijk; vermindering draagvlak; minder vrijwilligers; minder financiële bijdragen van publiek.
2. Stijging energielasten: de meeste wildopvangcentra vallen niet onder het prijsplafond, als ze dat al wel doen moeten ze alsnog bijbetalen door hun hoge verbruik; minder financiële bijdragen van donateurs door geldtekort vanwege hoge energielasten.
3. Voedselprijzen: zijn enorm gestegen, het is niet mogelijk om dit op een andere manier te compenseren.
4. Dierenartsen: dierenartspraktijken worden in toenemende mate overgenomen door investeringsmaatschappijen of producenten van diergeneesmiddelen. Hierdoor is het vaak niet meer mogelijk een speciale regeling te treffen of behandelingen voor een "vriendenprijs" te doen.
5. Brandstofprijzen: dieren moeten vaak opgehaald dan wel weer weggebracht worden. Door de gestegen brandstofprijzen voor benzine en diesel is dit een grote kostenpost.
6. Ze ontvangen over het algemeen geen subsidies van gemeenten of Provincie. In het verleden is er wel incidenteel een bijdrage geweest voor reeënopvang (Faunavisie) of een doorstartsubsidie (Vleermuizenopvang Adorp) maar deze zijn afgerond.
7. Wildopvangcentra zijn voor hun financiën afhankelijk van: eigen geld, donaties en legaten, en Stichting Dierenlot. Deze organisatie stelt hoge eisen met name aan naamsvermelding waar niet iedere WOC gelukkig mee is. Donaties en legaten zijn per definitie incidenteel.
8. Wat ontbreekt is een structurele financiering, dit leidt tot veel stress en vergt veel inzet om toch nog ergens geld vandaan te halen.
9. Vrijwilligers: door het grote tekort aan arbeidskrachten landelijk is er veel aanbod van betaald werk dat vermindert het aantal vrijwilligers die dan ook nog eens meer keus hebben in vrijwilligerswerk. Het aanbod van vrijwilligers loopt dus terug. De wildopvangcentra geven zelf aan dat zonder vrijwilligers het eigenlijk niet te doen is.
10. Aanbod van dieren: het aanbod van (wilde) dieren is de laatste jaren toegenomen, wellicht is dit een effect van het feit dat mensen meer thuis (moeten) zijn en dus meer in de eigen omgeving verblijven.
11. Vogelgriep: de vogelgriep is nu permanent aanwezig in Nederland en maakt veel slachtoffers onder (water)vogels. Ook predatoren/aaseters als roofvogels, vossen en steenmarters worden indirect slachtoffer van de vogelgriep doordat ze van de dode dieren eten. Uit recent onderzoek is gebleken dat het vogelgriepvirus zeer lang aanwezig blijft in en op dode dieren. Dit bemoeilijkt de bestrijding en zorgt ervoor dat strenge veiligheidsmaatregelen genomen moeten worden bij het opruimen van kadavers, het vervoer van zieke dieren en het in quarantaine plaatsen van deze dieren. Deze kosten worden tot dusverre niet vergoed door de overheid en is voor alle wildopvangcentra een probleem.

Overige aandachtspunten

Naast deze directe uitdagingen spelen er ook fundamenteelere issues. De RDA pleit naast langjarige financiering ook voor een landelijke basiskwaliteit van hulp en een goede informatievoorziening, stimulatie van onderzoek en kennisuitwisseling. Er zijn beleidsregels die gelden voor de opvang van wilde diersoorten maar door een tekort aan tijd en middelen en het beperkte toezicht vanuit de overheid worden die niet allemaal even strikt toegepast. Ieder WOC doet het op zijn eigen wijze, dit leidt ertoe dat de samenwerking tussen de centra over het algemeen niet bepaald goed is. Door de nu geldende omstandigheden is er wel wat meer toenadering maar dit beperkt zich tot een uitwisseling van dierproducten en voedsel en niet tot een fundamentele samenwerking. Door tijdgebrek, geldgebrek en de noodzaak om direct hulp aan dieren te bieden schieten zaken als informatievoorziening, onderzoek en kennisuitwisseling erbij in wat ook door de wildopvangcentra betreurd wordt.

Men ziet in dat educatie, informatievoorziening, voorlichting en een groot aantal vrijwilligers een bijdrage kunnen leveren aan het in stand houden van het WOC omdat gemeenten, donateurs en anderen hierdoor eerder bereid zullen zijn een financiële bijdrage te geven. Een stabiele financiering, een verankering in de samenleving gecombineerd met het consequent naleven van de beleidsregels en een goede informatievoorziening lijkt de sleutel tot het voortbestaan van de wildopvangcentra.

Rol van de provincie

Het ministerie van LNV heeft in een verzamelbrief van 14 oktober 2022 laten weten geen rol voor het Rijk te zien bij de financiering van de wildopvang.

Het college ziet enkel een rol voor zichzelf bij de incidentele ondersteuning van wildopvangcentra. Daarbij kan het gaan om:

1. Subsidies van beperkte omvang voor uitgaven met een eenmalig karakter door WOC's (ca. €5000,-), bijvoorbeeld voor scholing of voor het verbeteren of onderhouden van de opvangfaciliteiten. Een voorbeeld hiervan is de in 2021 verleende subsidie vanuit het 'Budget Biodiversiteit' voor vleermuizenopvang;
2. Incidentele ondersteuning bij acute noodsituaties; dit zou gaan om incidentele steun op het moment dat een noodsituatie zich voordoet om opvangcapaciteit op te schalen, bijvoorbeeld een olieramp bij de Wadden. De omvang van dergelijke steun is afhankelijk van de schaal van de betreffende noodsituatie. Naar verwachting zal dit al snel om enkele tienduizenden euro's gaan.

Deze koers past binnen het bestaand beleid waarin ruimte is voor incidentele subsidies maar geen structurele financiering.

Daarnaast blijft het moeilijk om te zeggen welke (structurele) bedragen nodig zijn om op een effectieve wijze wildopvang te organiseren. Vanuit de wildopvangcentra worden jaarlijkse bijdragen genoemd variërend van 2.500 tot 250.000 euro die nodig zouden zijn voor structurele ondersteuning en instandhouding van de wildopvang. Uitgangspunt voor het college is dat de wildopvang van belang is om dieren in crisissituaties te kunnen opvangen. Daarvoor is het noodzakelijk dat ook buiten crisissituaties een basisstructuur van wildopvangcentra geborgd is. Aangezien opvang van dieren de provinciegrenzen overstijgt, zal het college dit in noordelijk verband verder verkennen. Uit de uitgevoerde inventarisatie blijkt dat een aantal Groningse wildopvanglocaties onder druk staat, mede door de vogelgriep, maar volgens het college is de bestaanszekerheid van wildopvang in Noord Nederland nog steeds gewaarborgd. De verwachting is dat op termijn er aanvullende ondersteuning nodig is om de regionale functie van wildopvangcentra te versterken.

Op basis van de uitgevoerde inventarisatie en het advies van de RDA constateert het college dat alleen het bieden van structurele financiering de problemen in de wildopvang niet oplost. We zien bijvoorbeeld een belangrijke rol voor het Rijk ten aanzien van de landelijke basiskwaliteit en kennisontwikkeling. Ook met betrekking tot de uitbraak van vogelgriep zien we een rol voor het Rijk weggelegd. Daarover blijven we met het Rijk in gesprek.

Afsluitend

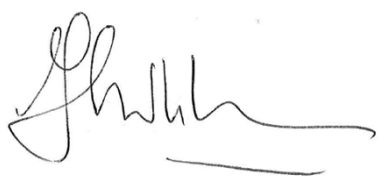
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Groningen, 31 mei 2023

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen

Nr.	Titel	Documentnr.
1	RDA zienswijze dilemma's in de wildopvang	2023-036605
2	RDA zienswijze dilemma's in de wildopvang publiekssamenvatting	2023-036606